DE PERCEELSNAAM „HOSTERT" ONDER WOUW

IN de „Mededelingen van de Vereniging voor Naamkunde te Leuven en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam", Jaargang XXXI (1955), p. 11-112, hebben Prof. en Mevrouw Edelman een bespreking gewijd aan de perceelsnaam „hostert", voornamelijk zoals die in het Land van Maas en Waal voorkomt. Behalve daar vinden we Hostert nog een aantal malen in Limburg en het aangrenzend deel van Duitsland, in België en in Luxemburg. De aldus genoemde percelen blijken meestal aan of nabij Romeinse wegen te liggen; bovendien zijn ter plaatse vaak Romeinse oudheden gevonden.

Meestal werd aangenomen dat hostert van „hofstad" moest worden afgeleid, maar Schönfeld heeft in Mededelingen XXXIII (1957), p. 59 de hem door Kloeke aan de hand gedane etymologie van hostert gegeven als „ho- (= hoog-)straat", en deze gezien als een bevestiging van zijn conclusie dat „Hoogstraat" de aanduiding van de Romeinse via militaris is.

Op Westelaar onder Wouw komt Hostert voor als de naam van twee naast elkaar gelegen percelen, waarvan het meest westelijke wat hoger ligt, juist daar waar het terrein gaat afhellen naar de westelijk gelegen Smallebeek. Deze percelen liggen op de hoek van de Weststraat en de Westelaarse straat, dus tegen de weg die van de Wouwse Hil westwaarts loopt naar het Zuideinde. Enkele oudere vermeldingen van de naam zijn: „aende keetstrate de hostert" 1571; „de hossaert" 1574; „den Hosaet... de Hostert... den hoset" 1642; „den nostert" 1689; „den Hostert" 1693; „den Hoster" 1792.[1]

Een bevestiging van de juistheid van de door Prof. Kloeke geopperde etymologie vinden we wel in het feit dat de percelen juist tegenover de Hostert in 1628 met de naam „de hooge heerweg" worden aangeduid. Een ander interessant punt is echter dat de weg hier *heer*weg heet. „Heerweg" werd in het verleden onder Wouw praktisch uitsluitend gebruikt voor de weg van Roosendaal naar Bergen op Zoom, die dwars door de tegenwoordige gemeente Wouw loopt. Daarnaast echter vinden we enkele, zeer spaarzame, aanwijzingen dat ook de weg van de Wouwse Hil westwaarts gaande naar het Zuideinde eertijds de heerweg werd genoemd. Zo wordt een perceel ten noorden van deze weg, halverwege

tussen de Hostert en de Hil, in 1642 als „Theuntjes herwech" vermeld.[2] Naast het perceel „den Hoogen heirwegh" lag in 1792 een perceel „d'ackergragt", in 1571 vermeld als „aen den heerwech den ackergrave".[3] Naast de Hostert, daarvan gescheiden door de Weststraat, lag in 1792 het „Cappelvelt", waar wel de in 1574 nog vermelde maar sindsdien verdwenen „westelerssche capelle" zal hebben gestaan.[4]

Zoals één zwaluw nog geen lente maakt, zal uit één Hostert nog niet tot het bestaan van een Romeinse weg mogen worden geconcludeerd, vooral niet in het aan Romeinse oudheden zo arme Westbrabant. Voor een juiste waardering van de naam Hostert dient er bovendien rekening mee te worden gehouden dat „straat" onder Wouw in het verleden werd gebruikt voor iedere wat belangrijkere weg op het platteland. De Heerweg die door het dorp Wouw liep wordt onder Heerle dan ook aangeduid in 1571 als „heerstrate" en in 1642 als „Heerestraet".[5] „Hoogstraat" kan dus ten onzent eenvoudig voor „hoge weg" staan.

Toch blijft de aanduiding van de weg op Westelaar als „heerweg" merkwaardig, en niet direct verklaarbaar, en het leek daarom te meer de moeite waard de aandacht op deze Wouwse Hostert te vestigen.

J. B. VAN LOON

[1] Schotboek van Wouw 1571 (GA Bergen o. Z., Cie v. Breda 1049), 47v; Schotboek van Wouw 1574-1609 (GA Bergen o. Z., Cie v. Breda 1050), 49r; Schodtboeck van Wouw „Oud van dagen" (GA Wouw 125), 125r, 200r, 105r, 433r, 360v; Legger op het schotboek van Wouw, 1792 (GA Wouw 134 en 135), Tiende hoeck, no. 48 en 49.
[2] Schodtboeck van Wouw „Oud van dagen", 79r.
[3] Schotboek van Wouw 1571, 62r, en Legger, Negende hoeck, no. 329.
[4] Schotboek van Wouw 1574-1609, 55v, en Legger, Tiende hoeck, no. 47.
[5] Schotboek van Wouw 1571, 86v, en Schodtboeck van Wouw „Oud van dagen", 395br.